

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การตัดสินใจเข้าสู่ขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาผู้ต้องขังคดีความมั่นคง เรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยภูมิหลังของผู้ที่เคยเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบของผู้ที่เคยเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การศึกษานี้มีวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ต้องขังที่มีความผิดในคดีความมั่นคงในเรือนจำกลางสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 10 ราย ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-dept Interview) และแบบสอบถามแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) ร่วมกับการสังเกต (Observation) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึก และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปมัย (Analytic Induction) โดยตีความจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาอธิบายถึงสาเหตุของการตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษารูปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยรุ่น และวัยกลางคน ส่วนใหญ่นั้นจะเรียนทั้งสายสามัญและสายศาสนา โดยจะเรียนควบคู่กันไป แต่จะเน้นเรียนและให้ความสำคัญกับสายศาสนามากกว่า ผู้ต้องขังทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม มีทั้งคนที่เคร่งศาสนาและไม่เคร่งศาสนา และส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษา รองลงมาคืออาชีพทำสวนยาง และรับจ้างทั่วไป สถานะทางการเงินของผู้ต้องขังอยู่ในระดับยากจนถึงปานกลาง

สำหรับการตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบพบว่า ปัจจัยแรกคือ ปัจจัยด้านความขัดแย้ง ซึ่งเกิดจากความอยุติธรรมในสังคม คนมุสลิมได้รับการดูถูกเหยียดหยาม ทำให้เกิดความโกรธแค้นและตัดสินใจหาทางแก้ไขปัญหามา โดยการจับอาวุธลุกขึ้นสู้กับเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีความเกรงกลัวอีกต่อไป และนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ รองลงมาคือปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ได้มีอุดมการณ์ในการแบ่งแยกดินแดนแต่อย่างใด เป็นเรื่องความอยู่รอดในการดำเนินชีวิต มีงานทำที่สลาย แม้ว่าจะผิดกฎหมายและเสี่ยงต่อการถูกจับกุมก็ตาม สำหรับปัจจัยด้านเชื้อชาติและศาสนา จากการศึกษาพบว่าเรื่องเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ความรู้สึกเป็นคนมลายู และการสอนศาสนาในทางที่บิดเบือนความเป็นจริงเป็นแรงจูงใจเสริมกับปัจจัยอื่น ๆ ให้เกิดการตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการก่อความไม่สงบด้วยเช่นกัน

ปัจจัยด้านการเมืองนั้น ไม่มีผู้ต้องขังคนใดกล่าวว่าเป็นสาเหตุของการตัดสินใจเข้าร่วม ขบวนการฯ แต่ในภาพรวมของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นเรื่องของอาชญากรรมการเมือง เป็นการกระทำที่นำมาซึ่งความสำเร็จทางการเมือง เช่น อาชญากรรมเกี่ยวกับสงคราม การทรยศ ต่อชาติ การบ่อนทำลายชาติ การกบฏ การปลุกปั่นเพื่อก่อความไม่สงบ เป็นต้น

ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มก่อการร้ายจากต่างชาตินั้น แม้ว่ากลุ่มก่อการร้ายต่างชาติ เข้ามาเกี่ยวข้องโดยตรง แต่ในทางอ้อมขบวนการก่อความไม่สงบในไทยได้เรียนรู้ วิธีการในการก่อ เหตุว่าควรจะใช้วิธีใดที่จะทำให้เกิดความรุนแรงและความสูญเสียมากที่สุดจากสถานการณ์ที่กลุ่ม ก่อการร้ายต่างชาติก่อไว้ ผ่านจากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ อีกทั้งมีการส่งสมาชิก ในกลุ่มเข้าไปเรียนรู้ ฝึกฝน วิธีการก่อเหตุต่าง ๆ ในแถบประเทศที่มีอุดมการณ์คล้าย ๆ กัน เช่น ประเทศทางตะวันออกกลาง ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี ทุก ๆ ฝ่ายควรสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจและความเข้าใจอันดีต่อกัน และควรมีการส่งเสริม เศรษฐกิจในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งอาชีพและรายได้ และมีการบริหารการจัดการ ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์และผลตอบแทนที่เหมาะสม เพื่อให้ชาวบ้านในพื้นที่ได้มีรายได้ และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในส่วนของกระบวนการยุติธรรม เจ้าหน้าที่ควรใช้วิธีปฏิบัติที่ ถูกต้อง และควรมีการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมที่ถูกต้องภายหลัง พ้นโทษและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้

นอกจากนั้นภาครัฐควรส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทั่วไป วัฒนธรรม และความรู้ด้าน ศาสนา ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาที่ถูกต้องแก่ชาวมุสลิมในพื้นที่ ซึ่งการศึกษาอย่างเข้าใจและ ถูกต้องจะทำให้บุคคลได้รับการขัดเกลา ปลุกฝังจิตสำนึก และตระหนักถึงความถูกต้องตามบรรทัด ฐานของสังคม และไม่หลงทางไปสู่การกระทำผิดได้